DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)
11. november 1992 *

I sag C-251/91,

angående en anmodning, som Tribunal d'instance de Béziers (Frankrig) i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag,

Roland Teulie

mod

Cave coopérative »Les Vignerons de Puissalicon«,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 7, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1442/88 af 24. maj 1988 om ydelse for produktionsårene 1988/1989 til 1995/1996 af præmier for endelig nedlæggelse af vinarealer (EFT L 132, s. 3),

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, G.C. Rodríguez Iglesias, og dommerne R. Joliet og D.A.O. Edward,

generaladvokat: C.O. Lenz
justitssekretær: fuldmægtig L. Hewlett,

efter at der er indgivet skriftlige indlæg af:

— Roland Teulie ved advokat Jean-Paul Lejet, Montpellier

— Cave coopérative »Les Vignerons de Puissalicon« ved advokat Albert Koops, Montpellier

* Processprog: fransk.

— den franske regering ved sous-directeur à la direction des affaires juridiques, Philippe Pouzoulet, Udenrigsministeriet, og secrétaire-adjoint principal des affaires étrangères Géraud de Bergues, som befuldmægtigede

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Ulrich Wölker, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og advokat Alexandre Carnelutti, Paris, som befuldmægtigede,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at den franske regering og Kommissionen har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 18. juni 1992,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 9. juli 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved dom af 27. september 1991, indgået til Domstolen den 9. oktober s.å., har Tribunal d'instance de Béziers i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 7, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1442/88 af 24. maj 1988 om ydelse for produktionsårene 1988/1989 til 1995/1996 af præmier for endelig nedlæggelse af vinarealer (EFT L 132, s. 3).

2 Disse spørgsmål er blevet stillet i forbindelse med en retssag mellem vindyrker Roland Teulie og vinkooperativet »Les Vignerons de Puissalicon« i anledning af, at 15% af den rydningspræmie, der er udbetalt til Teulie, er blevet tilbageholdt og udbetalt til vinkooperativet.

3 Som det fremgår af første betragtning i ovennævnte forordning nr. 1442/88, er denne udstedt med henblik på at afhjælpe overproduktionen på vinmarkedet. For at tilskynde til endelig nedlæggelse af vinarealer er der i forordningen hjemlet ydelse af præmier, de såkaldte rydningspræmier. I betragtning af, at nedlæggelse af vinarealer, der foretages af vindyrkere, som er medlemmer af kooperative organisationer, der i fællesskab forarbejder deres medlemmers druer, kan nedbringe de leverede druemængder og medføre en forøgelse af forarbejdningsomkostningerne, har Rådet fundet det rimeligt at fastsætte bestemmelser, således at der kan kompenseres for disse negative virkninger af præmieordningen (jf. forordningens ottende betragtning).

4 I dette øjemed hedder det i artikel 7 i forordning nr. 1442/88:

»1. Medlemsstaterne kan for vindyrkere, der er medlemmer af et vinkooperativ eller en anden sammenslutning af vindyrkere, træffe bestemmelse om, at de i artikel 2, stk. 1, fastsatte præmier skal nedsættes med et beløb på højst 15%. I så fald udbetales beløbene svarende til denne nedsættelse til de pågældende kooperativer eller sammenslutninger.

2. Med forbehold af stk. 1 kan medlemsstaterne fastsætte bestemmelser, hvorefter der ydes en national godtgørelse til vinkooperativer og andre sammenslutninger af vindyrkere, som fremlægger bevis for:

— at de har måttet begrænse deres aktivitet som følge af dalende tilførsler fra medlemmerne på grund af præmier for endelig nedlæggelse

— at det af deres medlemmer dyrkede vinareal er blevet reduceret med mindst 10% i forhold til det i produktionsåret 1987/1988 dyrkede areal.

Den nationale godtgørelse må ikke være større end det tab, som formindskelsen af aktiviteten har medført.

3. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om de bestemmelser, som de eventuelt måtte fastsætte i henhold til denne artikel.«

5 Den Franske Republik har i medfør af artikel 7 i forordning nr. 1442/88 besluttet at foretage et fradrag på 15% af præmierne og lade dette tilfalde vinkooperativerne. Tilbageholdelsen af det pågældende beløb sker på grundlag af en formel beslutning i kooperativets bestyrelse om at acceptere proceduren for den faste godtgørelse, der er indført ved forordningen, og om ikke at iværksætte de i kooperativets vedtægter fastsatte sanktioner i tilfælde af brud på leveringsforpligtelsen over for det medlem, der endeligt nedlægger vinarealer.

6 Den 30. november 1988 underskrev Teulie en erklæring om rydning af et vinareal og modtog følgelig en nedlæggelsespræmie, hvoraf 15% blev udbetalt direkte til vinkooperativet »Les Vignerons de Puissalicon«. Da Teulie fandt, at dette fradrag, der tilfaldt vinkooperativet, var i strid med forordning nr. 1442/88, anlagde han sag ved Tribunal d'instance de Béziers, som har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen to præjudicielle spørgsmål, der er formuleret således:

»1) Skal artikel 7, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1442/88 af 24. maj 1988 om ydelse for produktionsårene 1988/1989 til 1995/1996 af præmier for endelig nedlæggelse af vinarealer fortolkes således, at det er en forudsætning for nedsættelsen af præmien, at det ligesom ved stk. 2 bevises, at den kooperative virksomhed har lidt et tab?

2) Skal artikel 7, stk. 1, fortolkes således, at en medlemsstat, der vælger denne ordning, herved generelt kan fastsætte den andel af præmierne, der tilfalder vinkooperativerne, dog højst 15%, eller foreskriver medlemsstaten fradragsordningen som sådan og dermed bindende inden for denne stats nationale område, men uden at fastsætte fradragssatsen, idet staten dog i så fald fastsætter de nærmere regler for, hvorledes fradragets størrelse i hvert enkelt tilfælde fastsættes inden for forordningens ramme på 1-15%?«

7 Hvad nærmere angår de faktiske omstændigheder i hovedsagen, retsforhandlingernes forløb samt de skriftlige indlæg, der er indgivet til Domstolen, henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Første spørgsmål

8 Det fremgår af selve ordlyden af ovennævnte artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 1442/88, at der i forbindelse med ydelsen af fællesskabsgodtgørelsen til vinkooperativer, som medlemsstaterne har ret til at indføre, ikke stilles nogen betingelse om, at kooperativet skal bevise at have lidt et tab. Derimod er der i artikel 7, stk. 2, hvorefter medlemsstaterne kan supplere denne fællesskabsgodtgørelse med en national godtgørelse, som nævnt ovenfor fastsat to betingelser for, at de pågældende beløb kan ydes. I øvrigt må den nationale godtgørelse ikke være større end det tab, som formindskelsen af aktiviteten har medført.

9 Det forhold, at artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 1442/88 ikke fastsætter betingelser for udbetalingen af en procentdel af præmien til vinkooperativet, skyldes, som Kommissionen med rette har anført, fællesskabslovgiverens formodning om, at enhver endelig rydning af vinarealer kan påføre vinkooperativet et tab på grund af stigningen i de faste driftsomkostninger ved vinfremstillingen som følge af nedgangen i tilførslerne.

10 Derimod er det for så vidt angår samme forordnings artikel 7, stk. 2, nødvendigt at opstille en betingelse, der begrænser størrelsen af den nationale godtgørelse, der tilfalder et vinkooperativ, til de tab, som formindskelsen af aktiviteten har medført, for at sikre, at det pågældende beløb, der supplerer fællesskabsgodtgørelsen, ikke udgør en skjult støtte, som kunne fordreje konkurrencen på vinmarkedet.

11 Følgelig skal det første spørgsmål besvares således, at artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 1442/88 i modsætning til artikel 7, stk. 2, ikke forudsætter, at det bevises, at den kooperative virksomhed har lidt et tab, før der kan ske nedsættelse af rydningspræmien til et af virksomhedens medlemmer.

Andet spørgsmål

12 Ifølge Teulie er de franske myndigheders beslutning om at fastsætte en fast sats på 15% for fradraget, der tilfalder vinkooperativet, i strid med princippet om, at forordninger gælder umiddelbart, jf. traktatens artikel 189. I henhold til dette princip er medlemsstaterne forpligtet til at rette sig efter forordningens bestemmelse, der fastsætter en ramme på 0-15% for fradraget, idet de for deres respektive territorier fastsætter de nærmere regler, på basis af hvilke fradragets nøjagtige størrelse kan bestemmes i hvert enkelt tilfælde.

13 For det første bemærkes, at en forordnings umiddelbare gyldighed ikke til hinder for, at en medlemsstat i denne forordnings tekst bemyndiges til at træffe gennemførelsesforanstaltninger (jf. dom af 27.9.1979, sag 230/78, Eridania Zuccherifici, Sml. s. 2749, præmis 34). Dette er tilfældet med artikel 7 i forordning nr. 1442/88. Som det anføres i den sidste sætning i ottende betragtning, har Rådet i betragtning af de nuværende forskelle i vinstrukturerne i Fællesskabet fundet det hensigtsmæssigt, at en eventuel kompensationsordning skal vedtages af medlemsstaterne.

14 Endvidere bemærkes, at beslutningen om at anerkende medlemsstaternes kompetence til træffe gennemførelsesforanstaltninger på grundlag af artikel 7 også er i overensstemmelse med denne bestemmelses formål. Som Kommissionen har forklaret, har indførelsen af en godtgørelse, der tilfalder kooperativerne, til formål at ophæve denne sektors modstand mod rydningspolitikken. I betragtning af forskellene mellem de nationale forhold har Rådet overladt medlemsstaterne et skøn, såvel vedrørende selve ordningerne for fælleskabsgodtgørelse og national godtgørelse som med hensyn til de nærmere gennemførelsesbestemmelser. Hver medlemsstat fik således ret til at fastsætte niveauet for den godtgørelse, der er nødvendig for at sikre, at vinkooperativerne ikke lægger hindringer i vejen for rydning af vinarealer, og at målsætningerne for den i forordning nr. 1442/88 fastsatte præmieordning således bliver opfyldt.

15 Det følger heraf, at medlemsstaterne var berettigede til enten at indføre en fast godtgørelse, der svarer til eller er mindre end 15% af præmien, eller at lade godtgørelsens beløb variere, idet de fastsætter kriterierne for beregningen i hvert enkelt tilfælde. Et fast system har den fordel, at det er enkelt og hurtigt at administrere,

mens ethvert system, hvor de præmieandele, der udbetales til kooperativerne, varierer, alt efter hvilket tab de har lidt, er mere indviklet og kan give anledning til retssager vedrørende opgørelsen af tabet.

16 Under disse omstændigheder overskrider de franske myndigheders beslutning om at yde vinkooperativerne en fællesskabsgodtgørelse svarende til 15% af rydningspræmien ikke grænserne for den skønsbeføjelse, de har i henhold til artikel 7 i forordning nr. 1442/88.

17 Teulie har ligeledes gjort gældende, at de franske myndigheder havde undladt at underrette Kommissionen om de bestemmelser, der blev fastsat i medfør af artikel 7 i forordning nr. 1442/88, og at denne overtrædelse af stk. 3 i artikel 7 gjorde de nationale forskrifter, der fastsætter et fradrag på 15% i rydningspræmien, uanvendelige.

18 Selv om det antages, at Den Franske Republik har forsømt sin underretningspligt, bør det understreges, at eftersom vedtagelsen af nationale foranstaltninger til gennemførelse af artikel 7, stk. 1, ikke er betinget af, at Kommissionen underrettes herom på forhånd, tjener den pågældende underretningspligt kun rent informative hensyn. Følgelig påvirker en sådan manglende underretning ikke gyldigheden af de franske foranstaltninger, hvorved der fastsættes et fradrag på 15% af rydningspræmien, som tilfalder vinkooperativerne (jf. dom af 7.5.1992, forenede sager C-251/90 og 252/90, Wood og Cowie, Sml. I, s. 2873, præmis 28).

19 Følgelig skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 1, i forordning nr. 1442/88 skal fortolkes således, at den tillader en medlemsstat at fastsætte den del af præmierne, der tilfalder vinkooperativerne, generelt, dog højst til 15%.

Sagens omkostninger

20 De udgifter, der er afholdt af den franske regering og af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt af Tribunal d'instance de Béziers ved dom af 27. september 1991, for ret:

1) Artikel 7, stk. 1, i Rådets forordning (EØF) nr. 1442/88 af 24. maj 1988 om ydelse for produktionsårene 1988/1989 til 1995/1996 af præmier for endelig nedlæggelse af vinarealer forudsætter i modsætning til artikel 7, stk. 2, ikke, at det bevises, at den kooperative virksomhed har lidt et tab, før der kan ske nedsættelse af rydningspræmien til et af virksomhedens medlemmer.

2) Artikel 7, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1442/88 skal fortolkes således, at den tillader en medlemsstat at fastsætte den del af præmierne, der tilfalder vinkooperativerne, generelt, dog højst til 15%.

Rodríguez Iglesias Joliet Edward

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. november 1992.

J.-G. Giraud
Justitssekretær

G.C. Rodríguez Iglesias
Formand for Første Afdeling